

[Statsministeren.]

enig fra socialdemokratiets side med det økonomiske råds formandskab og med regeringen i, at en forbedret konkurrenceevne er af afgørende betydning for at opretholde varigt højt beskæftigelsesniveau? Jeg håber, man er det, for ellers har man jo forladt det standpunkt, som man for et år siden gav udtryk for. Og jeg kan ikke tilbageholde, at selv i opposition bør hr. J. O. Krag som leder af et parti, der gerne vil give udtryk for i særlig grad at være lønmodtagernes parti — bør lederen af dette parti, hvor han end er placeret i dansk politik, føle et ansvar for realistisk at fortælle lønmodtagerne, hvordan de økonomiske muligheder er, og han bør især gøre det, fordi han formentlig på visse dele af lønmodtagernes område kan gøre det med større vægt end andre.

Må jeg så til slut sige: jeg er ganske enig med hr. J. O. Krag, når han siger: politik er at ville. Jeg er også uden forbehold enig, når han går videre og siger: politik giver vanskeligheder. Det gør den. Jeg kunne lide én tilføjelse ud over de to: politik stiller krav. Disse krav er forskellige, alt afhængig af den aktuelle situation. Der gives visse situationer, hvor kravet til politikerne er at vise større forståelse for samarbejdets nødvendighed end for trangen til at uddybe modsætningerne. Og derfor vil jeg sige, at man kan fortsat finde — og vil altid kunne finde — modsætningsforhold, forskelligt udgangspunkt, mellem partier, der skal samarbejde, men der er jo kun én ting at sige til det: uden vilje til samarbejde kan der overhovedet ikke arbejdes. Regeringen har sagt, og jeg gentager, at vi ønsker på alle de afgørende områder, hvor vi har påpeget reformer, behov for reformer, at lægge det frem til en så åben drøftelse, at vi tror, der derved er skabt mulighed for at nå frem til enighed om disse afgørende reformer.

Udenrigsministeren (Poul Hartling): Det er naturligt, at invasionen i Tjecoslovakiet måtte få en fremtrædende plads i den del af debatten, som gik ind på udenrigspolitiske spørgsmål. Alle ordførerne udtrykte — på linje med regeringen — en fordømmelse af det sovjetrussiske indgreb i et andet lands selvstændighed og indre forhold, og flere understregede, at det åbenbart var aldeles

grundløst, når Sovjetunionen angav, at repræsentanter for den tjekiske regering eller tjecoslovakiske statsmænd skulle have anmodet besættelsestropperne om at gribe ind.

I den forbindelse kom også flere ordførere ind på afspændingspolitikken. Der er ingen uenighed imellem regeringen og socialdemokratiet om, at afspændingspolitikken skal fortsætte. Det må være Danmarks vej. Opgaven er at fremme den under den nu af Sovjetunionen skabte situation.

Den socialdemokratiske ordfører, hr. J. O. Krag, nævnte forslaget om en europæisk sikkerhedskonference. Dette forslag var som bekendt også med i regeringens tiltrædelseserklæring i februar. Vi er enige om — som det ærede medlem sagde det — at en sådan konference skal være velforberedt. Jeg vil tillade mig at citere hr. J. O. Krag lidt udførligere fra en tale, han holdt på socialdemokratiets årsmøde i september i år. Det hed her — jeg citerer:

„Vi mener, at der her bør tages et dansk initiativ — helst i fællesskab med de andre nordiske lande. Vi har med vilje ikke taget stilling til, hvem der skulle deltage i denne arbejdsgruppe, eller til hvor og hvornår initiativet bør tages. Her er mange muligheder, og det må bero på en omhyggelig udenrigspolitisk vurdering og forberedelse at tage dette initiativ på det rette tidspunkt og på den rette måde.“ Jeg skal standse citatet her. Denne formulering udtrykker udmærket den linje, som må være, og som har været den danske udenrigspolitiske linje på dette område. Jeg rejser netop i morgen til De Forenede Nationer for at deltage i generalforsamlingen, og jeg får dér også lejlighed til igen at drøfte sagen med kolleger og med de nordiske kolleger, men naturligvis må man se i øjnene, at netop begivenhederne i Tjecoslovakiet har gjort, at initiativer til fordel for en sikkerhedskonference netop nu har mindre muligheder end før for at føre til et rigtigt resultat, og man må gøre sig klart, at et misforstået eller mislykket initiativ kunne skade konferencetankens muligheder på længere sigt.

Et andet spørgsmål, som trænger sig på, er krigen i Nigeria. Det ærede medlem hr. J. O. Krag og flere andre ordførere gjorde bemærkninger om den tragedie, som udspillede sig i Biafraområdet. Den danske regering